

Elikagai-krisiak

Elikagaiei lotutako arrisku-egoera baten aurrean nola jokatu galdeginda, ia denok bat etorriko ginateteke bi eskakizun hauekin: informazio zuzena eta behar bestekoa eskaini, eta ez piztu alarmarik. Esperientziak, ordea, oso bestelako emaitza erakusten digu: zalantzazko informazio nahasia, erreakzio bortitzak eta izualdiak. Izan ere, gehiago edo gutxiago, krisi bihurtu ditugu elikagaiek sortutako arrisku-egoera guztiak.

Zenbaki honetan elikagai-krisiei eskainitako artikuluan esaten da komunikazio egokia dela kudeaketa on baten giltza. Eta, hala da, zalantzarik gabe. Esanguratsua da, ordea, eta ez onerako, Elikagaien Informaziorako Europako Kontseiluak oinarritzko lezio berak azpimarratzea orain *E. coli* bakterioa dela eta sortutako krisian, eta 2003an, akrilamidak zirela eta piztutakoan. Akats berberak errepikatzen ditugun seinale.

Izan ere, informaziora heltzeko eta informazioa hedatzeko tresna apartak ditugu eskura, bikainak; azkenean, ordea, ez dute askorako balio haietan barrena berdin-berdin zabaltzen badira datuak, susmoak, gaizkiulertuak, adierazpen arduragabeak, egiak eta gezurrak. Azkarragoa da dena orain, berehalakoa, eta ziztu bizian iristen dira kontraadierazpenak, bai eta zuzenketak ere, baina sakonagoa behar du izan aldaketak, beste zortzi urte barru ez badugu lezio berekin aritu nahi bueltaka.

Onartezina da ardura eta transmisio-postu guztietan erantzukizunez eta zentzuz ez jokatzea, eta giltza izango da arrisku-egoera baten aurrean komunikazio-ariketa bikaina egitea; baina, bizi garen abiaduran, ia ezinezkoa iruditzen zait krisia saihestea, ez bada informazioan bezainbeste eragiten formazioan. Elikagaien segurtasunari, arriskuei eta arriskuen prebentzioari buruzko ia dena arrotza baldin bazaigu alarma bat pizten den arte, izualdien mende segituko dugu.

Eider Carton Virto

Elhuyar Zientzia eta Teknologia aldizkariaren zuzendaria

ELKARRIZKETA

Maribel Arriortua

Euskadi Ikerketa Saria 2010

Energia eta ingurumenerako aplikazio berrien bilaketan atomo eta materialak ditu bidaide Maribel Arriortuak. Kristalografian eta Mineralogian katedraduna da, eta 35 urte daramatza Euskal Herriko Unibertsitatean irakasle. Ikerketa-lanaz gain, EHUren Ikerkuntzarako Zerbitzu Orokorrek zuzentzen ditu 2002an sortu zirenetik.

24

LED
Argia aldatu da

Argia sortzeko modua LED teknologiak aldatu du. Aspaldiko asmakuntza da, baina LED urdina garatu zutenetik, argi-iturrien puntako teknologia bilakatu da. Iraultza ekarri du, baina aldaketa ez da bukatu. Adituen ustez, molekula organikoz egindako OLEDek bigarren iraultza bat ekarriko dute laster.

33

28

Elikagai-krisietan komunikazioa da giltza

Uda-hasieran, Alemaniako agintariek eta osasun-arduradunek kritika zorrotzak jaso zituzten, *Escherichia coli* bakterioaren aldaera enterohemorragikoak eragindako alertaren kudeaketagatik. Alerta apaldu bada ere, adituek lanean jarraitzen dute, elikagaiek sortutako alerten eta arriskuen kudeaketarako gakoak definitu nahian.

Hitzak buruan galdua

Josetxo hitzik egin ezinda gelditu zen buruan hartutako kolpe baten ondorioz. Entzundako dena ulertzen zuen, baina ezin ezer esan. Diagnostikoa, afasia.

Denboran atzera DNari jarraika 38

DNAn metatuz joan diren aldaketak aztertuta, antzinako giza taldeak nondik nora mugitu ziren jakin daiteke. Horretarako, gaur egungo populazioekin alderatzen dituzte haien mitokondrioetako eta Y kromosomako DNA.

Aparraren aldeko gerra

Erraza da aparra egitea, baina ez da hain erraza aparrak luze irautea lortzea. Horregatik, garagardoaren industrian aparraren iraupen-denbora neurtzen da, eta kalitate-faktoretzat hartzen da.

50

aurkibidea]

4 **FLASHA**
Plesiosauro bat kumedun

6 **ALBISTEAK**

20 **MUNDU IKUSGARRIA**
Marmoken lakua

24 **ELKARRIZKETA**
Maribel Arriortua

28 **Elikagai-krisietan komunikazioa da giltza**

33 **LED. Argia aldatu da**

38 **Denboran atzera, DNari jarraika**

42 **Afasia, hitzak buruan galdua**

46 **MUNDU DIGITALA**
Gailu mugikorretako aplikazioak, webaren kalterako

ANALISIA

48 **Polimeroak birziklatzearen mundu konplexua.**
AGUSTIN ETXEBERRIA.

50 **GOGOETAN**
Aparraren aldeko gerra

52 **ISTORIOAK**
Evariste Galois, matematikari gazte baten tragedia

54 **LIBURUTEGIA**
Alice dibulgazioaren lurraldean

55 **SATORRAK ILARGIAN**

57 **GAI LIBREAN**
Kitridiomikosia: ikara sorrarazten duen gaixotasuna
MAIDER IGLESIAS ETA IRATXE ROJO

62 **ASTRONOMIA**

64 **HURRENGO ZENBAKIAN**